

Datum: 06.09.2011
Medij: www.ekapija.rs
Emisija: Internet
Autori: M.K.
Teme: Etno mreža

	Početak	Kraj	Trajanje
Emisija	06.09.2011 00:00:00	06.09.2011 00:00:00	0:00
Prilog	06.09.2011 00:00:00	06.09.2011 00:00:00	0:00

Naslov: "Ćelava" kafa i glava bez šešira nisu u modi - Stari zanati u Srbiji i dalje su na ceni

3046

"Ćelava" kafa i glava bez šešira nisu u modi - Stari zanati u Srbiji i dalje su na ceni

Kod šeširdžije Gorana gužva je od rane zore. U radnju ulazi gospodin i sa vrata se hvali da već ima 78 godina i da je od dece za rođendan dobio šešir. Lep, kupljen u Rumi na vašaru, ali je malo mekan, pa pita majstora da li može da ga ukruti.

Tako poče još jedan dan u zanatlijskoj radnji za proizvodnju kapa i šešira "Rade" u Balkanskoj ulici u Beogradu. Goran je mlad čovek, jedan od poslednjih šeširdžija u Srbiji, voli svoj posao, a na pitanje kako žive zanatlije u Beogradu odgovara:

- Mora mnogo, mnogo da se radi. Da bi opstao u ovom poslu moraš da budeš dobar majstor, da stalno učiš. Moj posao je da napravim lep proizvod, da ga fino izložim i da na kraju kupac bude srećan i zadovoljan. Od zarade prvo odvojim deo za državu, a posle šta mi ostane.

Ima u Beogradu gospode, vole uz lepo odelo da stave i lep šešir, kaže naš sagovornik i dodaje da su njegove mušterije i pozorišta i filmadžije. Kape i šeširi "Rade" nošeni su u mjuziklu "Čikago", filmovima "Montevideo", "Čarlston za Ognjenku", mnogim TV dramama i serijama.

Goran izrađuje sve kape i šešire ručno od prirodnih materijala. Zanat je naučio od tasta Branislava Stefanovića, čiji je otac Radoslav, školovani šeširdžija, davne 1950. godine otvorio svoju radnju.

Goran Milošević danas i dalje šije na starim mašinama, kojima je ugradio jednostavne motore koji nisu brzi.

Ne žali se naš sagovornik na poslovanje, kaže da na kraju meseca uvek nešto novca ostane a uz to ga bodri i činjenica da održava starinski duh i sprečava da ovaj, obavezni i u isto vreme neobavezni, modni detalj padne u zaborav.

Industrijalizacija modernog društva i sveopšta kriza današnjice ugrožavaju zanatski posao, ali pamte zanatlije i gore dane. Posle Drugog svetskog rata male preduzetnike su kategorizovali kao "trule imeprijaliste" na koje se u Srbiji nije blagonaklono gledalo, priča nam Živorad Bosiljčić dok na mermernom stolu seče sitne kocke ratluka.

(Živorad Bosiljčić)

Radionica "Bosiljčić" je jedna od poslednjih bombondžijskih radionica u Srbiji. Nedaleko od Ekonomskog fakulteta u Beogradu u ulici Gavriela Principa stalne mušterije su se navikle na svež ratluk i bombone.

Živorad posao vodi sa bratom Branislavom dok su deca zasada samo degustatori.

- Posao je započeo 1936. naš deda Branislav Bosiljčić, a nasledio otac Vladimir. U radnji smo zadržali predratne kalupe, modle, stare recepte, jedino smo dodali motore da okreću mešalice i seckalice, što se ranije radilo ručno.

Glavni proizvod Bosiljčića je ratluk. Dok je njihov deda čitavog života radio samo dve vrste ratluka, sa ružom i orasima, Branislav i Živorad sada ih imaju četrnaest – sa orasima, vanilom, pistaćima...

- Dolaze nam mušterije sa predlozima za ukuse, a naš cilj je da napravimo 17 sorti. Osnovnu smesu za ratluk čine šećer, voda i kukuruzni skrob. Ima danas na tržištu dosta hemijskih dodataka ali mi to ne stavljamo. Naše mušterije bi to osetile, a mi ne želimo da ih prevarimo. Ima onih koji još kupuju kod

Datum: 06.09.2011
Medij: www.ekapija.rs
Emisija: Internet
Autori: M.K.
Teme: Etno mreža

	Početak	Kraj	Trajanje
Emisija	06.09.2011 00:00:00	06.09.2011 00:00:00	0:00
Prilog	06.09.2011 00:00:00	06.09.2011 00:00:00	0:00

Naslov: "Ćelava" kafa i glava bez šešira nisu u modi - Stari zanati u Srbiji i dalje su na ceni

1341

nas, a počeli su kada je deda radio. Oni su navikli na dnevno svež ratluk koji se topi u ustima. Kod nas se ratluk danas kuva, noću se ohladi, sutradan seče i pakuje. Ne zanima nas industrijska proizvodnja, onda bi to izgubilo šmek, a radnja bi izgubila dušu.

Bosiljčić kaže da im specijalna pomoć države nije neophodna, ali da im dosta znači promocija u okviru "Starih zanata Srbije". Tako su i ušli u udžbenik za treći razred osnovne škole i stalno im u pohode dolaze učenici iz svih krajeva Srbije. Možda se u nekom od njih krije budući bombondžija.

Uplit?njem jedne niti n?st?je pletivo ? ukrštenjem dve niti tkanje. Da ručni rad i tradicija, ipak, "drže cenu" govori i uspeh oko hiljadu žena okupljenih oko Etno mreže. Svojim rukama i kreacijom one danas prave unikatne proizvode koje poklanjaju naši državnici prijateljima iz inostranstva.

Nekada su žene pravile ruketvorine za potrebe kuće, porodice ili dom?ćinstv?, a danas imaju mogućnost da od tog rada dobro i zarade. Udružene u Etno mrežu, one promovišu ruketvorine i očuvanje tradicionalnih načina izrade odevnih predmeta, suvenira i enterijerskog programa.

Bilo kako bilo, uprkos industrijalizaciji i savremenom društvu, svi su izgledi da ručni rad, prepoznatljivost, kvalitet mogu da stanu rame uz rame sa savremenim tokovima i tehnološki unapređenom proizvodnjom.

M.K.